

Warszawa, dnia 21 grudnia 2012 r.

Poz. 1444

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH¹⁾**

z dnia 13 grudnia 2012 r.

w sprawie zwierząt wykorzystywanych w akcjach ratowniczych

Na podstawie art. 20a ust. 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2009 r. Nr 12, poz. 68, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) gatunki i rasy zwierząt wykorzystywanych przez Państwową Straż Pożarną w akcjach ratowniczych;
- 2) szczegółowe zasady szkolenia zwierząt;
- 3) normy wyżywienia zwierząt;
- 4) specjalności ratownicze;
- 5) kwalifikacje egzaminatorów i tryb egzaminowania;
- 6) wzory dokumentacji szkolenia i żywienia zwierząt.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) egzaminie – należy przez to rozumieć specjalistyczny sprawdzian umiejętności w zakresie określonej specjalności ratowniczej i klasy, opanowanych przez zwierzę pod kierunkiem jego przewodnika;
- 2) organizatorach egzaminów – należy przez to rozumieć szkoły Państwowej Straży Pożarnej lub ośrodki szkolenia Państwowej Straży Pożarnej, wskazane przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej;
- 3) szkoleniu – należy przez to rozumieć szkolenie zespołu;
- 4) terminie ważności specjalności ratowniczej – należy przez to rozumieć okres, w którym po zdaniu egzaminu klasy 0 określonej specjalności ratowniczej zespół może przystąpić do egzaminu klasy I tej specjalności ratowniczej, a po zdaniu egzaminu klasy I określonej specjalności ratowniczej zespół może brać udział w akcjach ratowniczych;
- 5) zespole – należy przez to rozumieć przewodnika oraz kierowane przez niego zwierzę.

§ 3. 1. Państwowa Straż Pożarna wykorzystuje w akcjach ratowniczych psy, zwane dalej „psami ratowniczymi”.

2. Psy ratownicze wybiera się spośród ras zarejestrowanych w Międzynarodowej Federacji Kynologicznej (FCI).

---

¹⁾ Minister Spraw Wewnętrznych kieruje działem administracji rządowej – sprawy wewnętrzne, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych (Dz. U. Nr 248, poz. 1491).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 18, poz. 97, z 2010 r. Nr 127, poz. 857, Nr 182, poz. 1228, Nr 238, poz. 1578 i Nr 239, poz. 1589, z 2011 r. Nr 117, poz. 677, Nr 171, poz. 1016 i Nr 207, poz. 1230 oraz z 2012 r. poz. 664.

3. Ustala się następujące rasy psów, które mogą być szkolone na psy ratownicze:

- 1) labrador retriever;
- 2) golden retriever;
- 3) flat coated retriever;
- 4) nova scotia retriever;
- 5) chesapeake bay retriever;
- 6) curly coated retriever;
- 7) owczarek niemiecki;
- 8) owczarek holenderski;
- 9) owczarek belgijski groenendael;
- 10) owczarek belgijski tervuerren;
- 11) owczarek belgijski malinois;
- 12) border collie;
- 13) seter szkocki gordon;
- 14) seter irlandzki;
- 15) seter angielski;
- 16) airedale terrier;
- 17) hovawart;
- 18) sznaucer średni;
- 19) sznaucer olbrzym;
- 20) springer spaniel angielski;
- 21) springer spaniel walijski;
- 22) foxterier krótkowłosey;
- 23) foxterier szorstkowłosey;
- 24) terier walijski;
- 25) terier irlandzki.

4. Kierownik właściwej jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej w przypadku stwierdzenia indywidualnych wrodzonych predyspozycji psa do pracy ratowniczej może wyrazić zgodę na szkolenie innego psa niż wymienione w ust. 3.

5. Psy ratownicze posiadają:

- 1) metrykę wystawioną przez organizację zrzeszoną w Międzynarodowej Federacji Kynologicznej (FCI) – w przypadku psów, o których mowa w ust. 3;
- 2) tatuaż zgodny z normami FCI lub oznakowanie elektronicznym nośnikiem informacji (chip).

§ 4. 1. Ustala się następujące specjalności ratownicze:

- 1) gruzowiskowa specjalność ratownicza, która obejmuje psy przeznaczone do poszukiwań ludzi zasypanych pod gruzami oraz pod osuwiskami ziemnymi i kamiennymi, zwane dalej „psami gruzowiskowymi”;
- 2) terenowa specjalność ratownicza, która obejmuje psy przeznaczone do poszukiwań ludzi zaginionych na terenach trudno dostępnych i leśnych, zwane dalej „psami terenowymi”.

2. Dla gruzowiskowej specjalności ratowniczej i terenowej specjalności ratowniczej ustala się następujące klasy:

- 1) klasa 0;
- 2) klasa I.

3. Specjalność ratownicza klasy 0 uprawnia zespół do kontynuowania szkolenia i przystąpienia do egzaminu klasy I przed upływem terminu ważności specjalności ratowniczej klasy 0.

4. Specjalność ratownicza klasy I uprawnia zespół do uczestniczenia w akcjach ratowniczych Państwowej Straży Pożarnej, w terminie ważności specjalności ratowniczej klasy I.

§ 5. 1. Termin ważności specjalności ratowniczej klasy 0 wynosi 12 miesięcy od dnia jej uzyskania.

2. Termin ważności gruzowiskowej specjalności ratowniczej klasy I wynosi:

- 1) 24 miesiące od dnia jej uzyskania, jeżeli podczas próby poszukiwawczej zostaną spełnione warunki, o których mowa w dziale IV w części C w ust. 23 w pkt 2 w lit. a załącznika nr 1 do rozporządzenia;
- 2) 18 miesięcy od dnia jej uzyskania, jeżeli podczas próby poszukiwawczej zostaną spełnione warunki, o których mowa w dziale IV w części C w ust. 23 w pkt 2 w lit. b załącznika nr 1 do rozporządzenia.

3. Termin ważności terenowej specjalności ratowniczej klasy I wynosi 12 miesięcy od dnia jej uzyskania.

4. Po upływie terminu ważności, o którym mowa w ust. 1, zespół nie może przystąpić do egzaminu specjalności ratowniczej klasy I, a po upływie terminu ważności, o którym mowa w ust. 2, pies nie może być wykorzystywany w akcjach ratowniczych.

5. W przypadku gdy termin ważności specjalności ratowniczej klasy I upływa przed najbliższym terminem egzaminu wyznaczonym przez organizatora szkolenia, wtedy termin ważności specjalności ratowniczej uważa się za przedłużony do upływu najbliższego terminu egzaminu odpowiedniej specjalności ratowniczej klasy I, z zastrzeżeniem § 15 ust. 2.

§ 6. 1. Szkolenie w zakresie specjalności ratowniczej jest prowadzone w czterech etapach. Szkolenie jest realizowane w jednostkach organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej i prowadzone przez osoby szkolące psy ratownicze na potrzeby Państwowej Straży Pożarnej, z zastrzeżeniem ust. 4.

2. Pierwszy etap szkolenia obejmuje okres od przydzielenia przewodnikowi psa do sporządzenia przez co najmniej dwóch egzaminatorów, o których mowa w § 7 ust. 4 pkt 2, oceny mentalności i przydatności psa do dalszego szkolenia. W tym okresie psa należy poddać socjalizacji środowiskowej oraz wyszkolić w zakresie podstaw posłuszeństwa. W przypadku uzyskania negatywnej oceny mentalności i przydatności psa do dalszego szkolenia zespół może być powtórnie poddany takiej ocenie po upływie od 3 do 4 miesięcy, a w przypadku uzasadnionym stanem zdrowotnym psa – nie później niż przed upływem 12 miesięcy od dnia uzyskania oceny negatywnej. Powtórna ocena mentalności i przydatności psa do dalszego szkolenia jest oceną ostateczną. Uzyskanie przez zespół powtórnej oceny negatywnej wyklucza psa z uczestniczenia w dalszym szkoleniu, co skutkuje wnioskiem egzaminatorów o wybrakowanie psa.

3. Drugi etap szkolenia obejmuje okres od uzyskania pozytywnej oceny mentalności i przydatności psa do dalszego szkolenia do zdania przez zespół egzaminu gruzowiskowej specjalności ratowniczej, zwanego dalej „egzaminem gruzowiskowym”, klasy 0 albo egzaminu terenowej specjalności ratowniczej, zwanego dalej „egzaminem terenowym”, klasy 0 i uzyskanie gruzowiskowej specjalności ratowniczej klasy 0 albo terenowej specjalności ratowniczej klasy 0. W tym okresie psa należy wyszkolić w zakresie posłuszeństwa użytkowego i współpracy oraz lokalizacji osób i ich oznaczania.

4. Trzeci etap szkolenia obejmuje okres od uzyskania przez zespół gruzowiskowej specjalności ratowniczej klasy 0 albo terenowej specjalności ratowniczej klasy 0 do zdania przez zespół egzaminu klasy I tej specjalności ratowniczej. W tym okresie przeprowadza się szkolenie z zakresu technik i taktyki poszukiwań z wykorzystaniem psów ratowniczych, przygotowujące zespół do egzaminu specjalności ratowniczej klasy I. Szkolenie to jest realizowane w ramach szkoleń przeprowadzanych przez wyznaczone przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej szkoły Państwowej Straży Pożarnej lub ośrodki szkolenia Państwowej Straży Pożarnej.

5. Czwarty etap szkolenia obejmuje okres od zdania przez zespół egzaminu specjalności ratowniczej klasy I po raz pierwszy. W tym okresie przeprowadza się szkolenie doskonalące umiejętności zespołu. Zespół, który uzyskał gruzowiskową specjalność ratowniczą klasy I, co najmniej raz w roku kalendarzowym uczestniczy w szkoleniu w formie ćwiczeń centralnego odwozu operacyjnego lub wojewódzkiego odwozu operacyjnego.

§ 7. 1. Egzamin gruzowiskowy oraz egzamin terenowy są organizowane przez organizatora egzaminów.

2. W roku kalendarzowym organizuje się przynajmniej dwa egzaminy gruzowiskowe klasy 0 i dwa egzaminy terenowe klasy 0 oraz cztery egzaminy gruzowiskowe klasy I i cztery egzaminy terenowe klasy I.

3. Egzaminy przeprowadza komisja egzaminacyjna powoływana i odwoływana przez organizatora egzaminów.

4. Komisja egzaminacyjna składa się z:

- 1) przewodniczącego komisji, wyznaczanego przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej;
- 2) czterech egzaminatorów oceniających pracę psa, wyznaczanych przez organizatora egzaminów.

5. Egzaminatorów wyznacza się spośród osób, które:

- 1) odbyły szkolenie instruktora psów ratowniczych, zakończone zdaniem egzaminem przeprowadzonym w wyznaczonych szkołach lub w ośrodkach szkolenia Państwowej Straży Pożarnej;
- 2) mają doświadczenie i udokumentowaną praktykę w szkoleniu psów w ramach Związku Kynologicznego w Polsce lub w jednostkach podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

§ 8. 1. Organizator egzaminów wyznacza terminy i miejsca egzaminów, w których przeprowadza się egzaminy określonej klasy i specjalności ratowniczej, oraz określa maksymalną liczbę zespołów, dla jakiej jest organizowany egzamin w wyznaczonym terminie i miejscu.

2. Informację o planowanych terminach i miejscach egzaminów ogłasza się na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej organizatora egzaminu w czwartym kwartale roku kalendarzowego poprzedzającego rok, na który są wyznaczane terminy egzaminów.

3. Informację szczegółową o planowanych lub dodatkowych terminach i miejscach egzaminów ogłasza się na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej organizatora egzaminu, nie później niż 30 dni przed dniem egzaminu.

4. W informacji szczegółowej podaje się:

- 1) klasę i rodzaj specjalności ratowniczej;
- 2) termin i miejsce, w którym będzie przeprowadzany egzamin;
- 3) adres, na który należy kierować zgłoszenie;
- 4) informację o wymaganiach niezbędnych do przeprowadzenia egzaminu w wyznaczonym terminie i miejscu;
- 5) wykaz dokumentów załączanych do zgłoszenia oraz termin i miejsce ich składania;
- 6) maksymalną liczbę zespołów, dla jakiej jest organizowany egzamin w wyznaczonym terminie i miejscu.

5. Zgłoszenia można składać nie później niż na 14 dni przed wyznaczonym terminem egzaminu. Za dzień złożenia zgłoszenia uznaje się dzień wpływu zgłoszenia do organizatora egzaminu.

6. W przypadku gdy liczba zgłoszonych zespołów jest większa niż maksymalna liczba zespołów, o której mowa w ust. 4 pkt 6, organizator egzaminu może wyznaczyć dodatkowy termin i miejsce egzaminu.

7. Listę zespołów przystępujących do egzaminu w wyznaczonym terminie i miejscu ogłasza się na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej organizatora egzaminu na 7 dni przed terminem egzaminu.

§ 9. 1. Przed przystąpieniem do egzaminu przewodnik psa ratowniczego przedkłada przewodniczącemu komisji do wglądu:

- 1) zaświadczenie o szczepieniu psa przeciwko wściekliznie lub paszport, o którym mowa w rozporządzeniu (WE) nr 998/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. w sprawie wymogów dotyczących zdrowia zwierząt, stosowanych do przemieszczania zwierząt domowych o charakterze niehandlowym i zmieniającym dyrektywę Rady 92/65/EWG (Dz. Urz. WE L 146 z 13.06.2003, str. 1, Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 39, str. 75), w którym został dokonany wpis o szczepieniu psa przeciwko wściekliznie;
- 2) dowód ubezpieczenia przewodnika od następstw nieszczęśliwych wypadków.

2. W przypadku gdy przewodnik nie przedłoży dokumentów, o których mowa w ust. 1, zespół nie przystępuje do egzaminu w wyznaczonym terminie i miejscu.

3. Kolejność zespołów przystępujących do egzaminu terenowego klasy 0 lub klasy I oraz egzaminu gruzowiskowego klasy 0 wyłania się w drodze losowania, z tym że zespoły z niesterylizowanymi sukami przystępują do egzaminu po zespołach z psami.

4. Kolejność zespołów przystępujących do egzaminu gruzowiskowego klasy I ustala komisja egzaminacyjna, z tym że zespoły z niesterylizowanymi sukami przystępują do egzaminu po zespołach z psami.

§ 10. 1. Egzamin przeprowadza się w każdych warunkach atmosferycznych, o dowolnej porze dnia lub nocy, z zachowaniem niezbędnych środków bezpieczeństwa.

2. Szczególne warunki obiektów, w których przeprowadza się egzaminy, szczegółowy przebieg testu współpracy i testu zachowania się psa w stosunku do żywego człowieka oraz przebieg prób poszukiwawczych określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

§ 11. 1. Przewodniczący komisji egzaminacyjnej przerywa egzamin w przypadku:

- 1) wezwania do akcji ratowniczej;
- 2) nagłej zmiany warunków atmosferycznych zagrażającej bezpieczeństwu;
- 3) nagłej zmiany stabilności gruzowiska zagrażającej bezpieczeństwu.

2. Przewodniczący komisji egzaminacyjnej może przerwać egzamin w przypadku:

- 1) niezamierzonego ujawnienia się pozoranta;
- 2) zasłabnięcia lub uszkodzenia ciała przewodnika albo pozoranta;
- 3) zasłabnięcia lub uszkodzenia ciała psa;
- 4) niehumanitarnego traktowania psa przez przewodnika.

3. Przewodniczący komisji egzaminacyjnej zawiesza egzamin w przypadku powzięcia wiadomości o następującym zdarzeniu:

- 1) naruszeniu przez przewodnika bezpieczeństwa działań, o których mowa w przepisach w sprawie szczegółowych warunków bezpieczeństwa i higieny służby strażaków Państwowej Straży Pożarnej;
- 2) nieprawidłowym zachowaniu się psa w stosunku do pozoranta, zwłaszcza celowego użycia zębów lub pazurów w stosunku do pozoranta lub do jego wyposażenia;
- 3) niesprowokowanej agresji psa w stosunku do człowieka lub innego psa;
- 4) nieetycznym zachowaniu się przewodnika lub o naruszeniu przez niego samodzielnej pracy poszukiwawczej psa, zgłaszanych przynajmniej przez dwóch egzaminatorów oceniających pracę tego psa;
- 5) braku motywacji psa do poszukiwania, zgłaszanej przynajmniej przez dwóch egzaminatorów oceniających pracę tego psa.

4. Egzamin zawiesza się na czas niezbędny do wyjaśnienia zaistnienia zdarzenia.

5. Jeżeli nie zostało potwierdzone zaistnienie zdarzenia stanowiącego przyczynę zawieszenia egzaminu, egzamin jest kontynuowany.

6. Przewodniczący komisji egzaminacyjnej przerywa egzamin w przypadku potwierdzenia zaistnienia zdarzenia stanowiącego przyczynę zawieszenia egzaminu.

7. Przewodnik może zgłosić w trakcie egzaminu konieczność jego przerwania w przypadkach określonych w ust. 2 pkt 1–3.

8. Jeżeli egzamin został przerwany w przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2, egzamin powtarza się w całości.

9. Jeżeli egzamin został przerwany przez przewodnika w sposób nieuzasadniony albo w przypadku, o którym mowa w ust. 6, egzamin uznaje się za niezdany.

§ 12. 1. Podczas egzaminu ocenia się w szczególności posłuszeństwo, sprawność i pracę psa, kierowanie psa z dystansu, umiejętność lokalizacji i oznaczania osób przez psa oraz pracę przewodnika.

2. Wzór arkusza oceny testu współpracy i testu zachowania się psa w stosunku do człowieka oraz wzór arkusza oceny próby poszukiwawczej gruzowiskowej/terenowej specjalności ratowniczej stanowi załącznik nr 2 do rozporządzenia.

3. Niezwłocznie po zakończeniu egzaminu:

- 1) przewodniczący komisji egzaminacyjnej informuje przewodnika o wyniku egzaminu, podając uzasadnienie wyniku;
- 2) komisja egzaminacyjna, na podstawie arkusza egzaminacyjnego, sporządza protokół egzaminacyjny.

4. Wzór arkusza egzaminacyjnego gruzowiskowej/terenowej specjalności ratowniczej i wzór protokołu egzaminacyjnego egzaminu przewodników i psów ratowniczych stanowi załącznik nr 3 do rozporządzenia.

§ 13. 1. Egzamin specjalności ratowniczej klasy 0, zwany dalej „egzaminem klasy 0”, organizuje się w dowolnych obiektach spełniających warunki określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

2. Egzamin klasy 0 składa się z testu zachowania się psa w stosunku do człowieka i próby poszukiwawczej. Test przeprowadza się przed próbą poszukiwawczą.

3. Podczas egzaminu klasy 0 nie powtarza się testu zachowania się psa w stosunku do człowieka i próby poszukiwawczej.

4. Zespół przystępuje do egzaminu klasy 0 w wyznaczonym terminie i miejscu, jeżeli pies ukończył co najmniej 18 miesięcy.

5. Podczas egzaminu klasy 0 ocenia się:

- 1) motywację psa do pracy;
- 2) umiejętność lokalizacji i oznaczania osób w strefach o różnej skali dostępności;
- 3) umiejętność samodzielnej pracy psa i współdziałania zespołu w strefach o różnej skali dostępności;
- 4) możliwości psychofizyczne i wytrzymałość psa;
- 5) odporność zespołu na bodźce zewnętrzne stanowiące elementy pozoracji przeszkadzającej;
- 6) poziom posłuszeństwa psa i umiejętności kierowania psem z dystansu;
- 7) poziom sprawności fizycznej psa i zdolność pokonywania przez niego przeszkód.

§ 14. 1. Egzamin klasy 0 jest zdany, jeżeli zostanie zaliczony test zachowania się psa w stosunku do człowieka i próba poszukiwawcza, zgodnie z warunkami określonymi w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

2. Niezdany egzamin klasy 0 można powtarzać najwyżej pięć razy. Okres między kolejnymi terminami składania egzaminu klasy 0 nie może być krótszy niż 2 miesiące.

3. Zespół, który zdał egzamin klasy 0, otrzymuje dyplom wydany przez organizatora egzaminów.

4. Wzór dyplomu stanowi załącznik nr 4 do rozporządzenia.

§ 15. 1. Egzamin specjalności ratowniczej klasy I, zwany dalej „egzaminem klasy I”, organizuje się w dowolnych obiektach spełniających warunki określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

2. Zespół przystępuje do egzaminu klasy I organizowanego na terenie województwa, które nie jest właściwym obszarem działania tego zespołu.

3. W indywidualnych przypadkach zespół może przystąpić do egzaminu klasy I organizowanego na terenie województwa, które jest właściwym obszarem działania tego zespołu, jeżeli uzyska zgodę organizatora egzaminów wyrażoną po konsultacji z komisją egzaminacyjną.

4. Egzamin klasy I składa się z testu współpracy i testu zachowania się psa w stosunku do człowieka oraz z próby poszukiwawczej. Testy przeprowadza się przed próbą poszukiwawczą.

5. Niezdany test współpracy można powtórzyć jeden raz. Nie powtarza się testu zachowania się psa w stosunku do człowieka oraz próby poszukiwawczej.

6. Jeżeli w danym roku kalendarzowym zespół przystępuje do egzaminów klasy I różnych specjalności ratowniczych, zdanego testu współpracy nie powtarza się.

7. Zespół przystępuje do egzaminu klasy I w wyznaczonym terminie i miejscu, jeżeli pies ukończył co najmniej 24 miesiące.

8. Podczas egzaminu klasy I ocenia się:

- 1) poziom sprawności fizycznej psa i zdolność pokonywania przez niego przeszkód;
- 2) poziom posłuszeństwa psa i umiejętność przewodnika kierowania psem z dystansu;
- 3) zachowanie się psa w stosunku do człowieka;
- 4) umiejętność lokalizacji i oznaczania osób przez psa w strefach o różnej skali dostępności;
- 5) umiejętność samodzielnej pracy psa i współdziałania zespołu w strefach o różnej skali dostępności, przy świetle dziennym i przy oświetleniu sztucznym;
- 6) odporność zespołu na bodźce zewnętrzne stanowiące elementy pozoracji przeszkadzającej.

9. Zespół przystępujący do egzaminu klasy I po raz pierwszy:

- 1) posiada ważną specjalność ratowniczą klasy 0;
- 2) ukończył szkolenie, o którym mowa w § 6 ust. 4, lub zdał test z zakresu technik i taktyki poszukiwań z wykorzystaniem psów ratowniczych, w okresie 12 miesięcy od złożenia egzaminu klasy 0.

10. Egzamin klasy I jest zdany, jeżeli test współpracy i test zachowania się psa w stosunku do człowieka oraz próba poszukiwawcza są zaliczone, zgodnie z warunkami określonymi w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

11. Zespół, który zdał egzamin klasy I, otrzymuje zaświadczenie o ważności specjalności ratowniczej wydane przez organizatora egzaminów. Wzór zaświadczenia o ważności specjalności ratowniczej stanowi załącznik nr 5 do rozporządzenia.

§ 16. 1. Niezdany egzamin klasy I można powtarzać najwyżej cztery razy, a minimalny okres między kolejnymi przystąpieniami zespołu do egzaminu klasy I nie może być krótszy niż 2 miesiące.

2. Jeżeli w okresie 12 miesięcy od zdania egzaminu klasy 0 zespół nie zda egzaminu klasy I, wtedy zespół ponownie przystępuje do egzaminu klasy 0.

§ 17. 1. Specjalność ratownicza klasy I z upływem terminu jej ważności wymaga weryfikacji, poprzedzonej ponownym złożeniem egzaminu klasy I odpowiedniej specjalności ratowniczej i potwierdzonej wydaniem zaświadczenia, o którym mowa w § 15 ust. 11.

2. Egzamin przeprowadzany przez organizatora egzaminów jest jedyną formą weryfikacji specjalności ratowniczej.

§ 18. Komisja egzaminacyjna podejmuje postępowanie wyjaśniające, które może zakończyć się wnioskiem o wybrakowanie psa ratowniczego, w przypadku:

- 1) sześciokrotnego niezdanego egzaminu klasy 0 albo pięciokrotnego niezdanego egzaminu klasy I;
- 2) trzykrotnego zaistnienia potwierdzonego zdarzenia, o którym mowa w § 11 ust. 3 pkt 2;
- 3) trzykrotnego niezdanego testu zachowania się psa w stosunku do człowieka.

§ 19. Psy ratownicze Państwowej Straży Pożarnej są żywione zgodnie z normami żywienia, ustalonymi dla grup wiekowych psów ratowniczych. Wysokość i tabele norm żywienia określa załącznik nr 6 do rozporządzenia.

§ 20. 1. Przewodnik psa ratowniczego prowadzi dokumentację szkolenia i żywienia psa gruzowiskowego lub psa terenowego w „Księżce Psa Ratowniczego Państwowej Straży Pożarnej”.

2. Wzór „Księżki Psa Ratowniczego Państwowej Straży Pożarnej” stanowi załącznik nr 7 do rozporządzenia.

§ 21. Specjalności ratownicze, uzyskane na podstawie dotychczasowych przepisów, zachowują ważność do upływu terminu ich ważności.

§ 22. Traci moc rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 4 lutego 2005 r. w sprawie zwierząt wykorzystywanych w akcjach ratowniczych (Dz. U. Nr 35, poz. 315).

§ 23. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem § 8 ust. 2, który wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych: *J. Cichocki*

**SZCZEGÓLNE WARUNKI OBIEKTÓW, W KTÓRYCH PRZEPROWADZA SIĘ
EGZAMINY, SZCZEGÓŁOWY PRZEBIEG TESTU WSPÓŁPRACY
I TESTU ZACHOWANIA SIĘ PSA W STOSUNKU DO ŻYWEGO CZŁOWIEKA
ORAZ PRZEBIEG PRÓB POSZUKIWAWCZYCH**

I. Test współpracy oraz test zachowania się psa w stosunku do człowieka

Obiekt przygotowany do testu współpracy oraz do testu zachowania się psa w stosunku do człowieka stanowi płaski teren otwarty, o wymiarach od 50 x 50 m (minimum) do 100 x 100 m (maksimum).

A. Test współpracy

1. Próba posłuszeństwa:

- 1) jest przeprowadzana na 50 m odcinku drogi dojścia do przyrządów, na których następnie jest przeprowadzana próba sprawnościowa;
- 2) obejmuje następujące ćwiczenia:
  - a) chodzenie psa przy nodze przewodnika, na i bez smyczy,
  - b) siad i waruj w trakcie marszu,
  - c) przywołanie psa przez przewodnika z pozycji siad i waruj,
  - d) aport osobistego przedmiotu przewodnika.

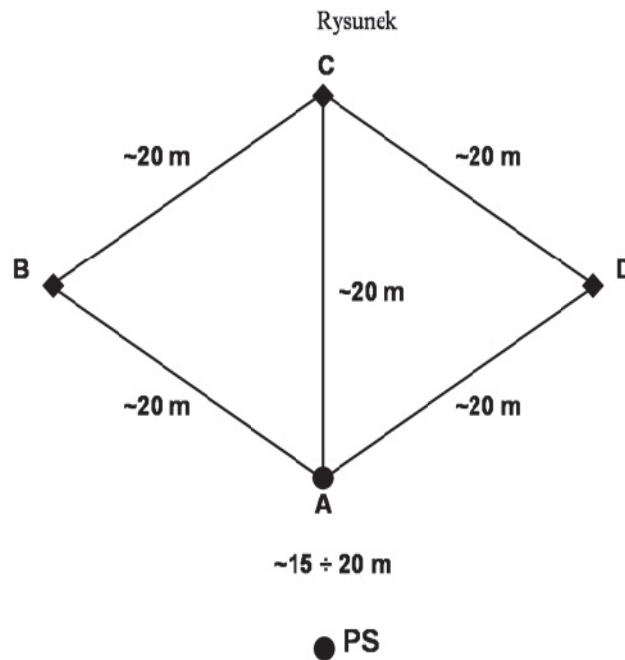
2. Próba sprawnościowa:

- 1) jest przeprowadzana z wykorzystaniem zestawu przyrządów, spośród których najwyżej umieszczony przyrząd nie może znajdować się wyżej niż 2 m nad poziomem gruntu; w skład zestawu przyrządów wchodzi:
  - a) kładki ruchome (około 4 m długości, 40 cm szerokości i 4 cm grubości, których oba końce są oparte na chwiejnych podporach lub są zawieszane na zawiesiach),
  - b) kładka pochyła o nachyleniu około 30°, z przybitymi poprzecznymi listwami,
  - c) kładki leżące,
  - d) platformy poziome (duża i mała),
  - e) drabiny skośne (długa i krótka),
  - f) drabina pozioma;
- 2) podczas jej przeprowadzania:
  - a) przewodnik może asekurować psa, nie dotykając go bez wyraźnej potrzeby wynikającej z konieczności zabezpieczenia psa przed upadkiem; egzaminator może wyznaczyć pomocnika z zadaniem dodatkowej asekuracji,
  - b) kolejność pokonywania trasy ustala egzaminator bezpośrednio przed próbą, z założeniem że każdy element trasy musi być pokonany przez psa dwukrotnie,
  - c) pies powinien wykonać komendy: siad x 2, waruj x 2, stój x 2, wróc x 2, na wyznaczonych przez egzaminatora przyrządach.

3. Próba kierowania psa z dystansu:

1) jest przeprowadzana na obszarze, o wymiarach 40 x 80 m (maksimum), na którym zgodnie z rysunkiem są rozmieszczone:

- a) w punkcie A pacholek,
- b) w punktach B, C i D pacholki, beczki lub platformy (palety);

2) podczas jej przeprowadzania:

- a) egzaminator ustala na początku próby kolejność, według której mają być osiągnięte punkty,
- b) przewodnik podchodzi do punktu rozpoczęcia próby (PS), w którym pies ma zająć pozycję siad,
- c) przewodnik, na polecenie egzaminatora, wysyła z punktu PS psa komendą słowną „naprzód” lub adekwatną oraz komendą optyczną – znakiem gestowym do punktu A, znajdującego się w odległości od 15 do 20 m,
- d) na kolejne polecenie egzaminatora przewodnik, bez zmiany miejsca swego przebywania, komendą słowną: „prawo”, „lewo”, „naprzód” lub adekwatnymi, a także komendą optyczną, wysyła psa do pierwszego wyznaczonego punktu B, C lub D,
- e) pies, po komendzie przewodnika, powinien dojść do wyznaczonego punktu i zająć pozycję siad lub waruj, w odległości nie większej niż 1 m od tego punktu,
- f) w sposób, o którym mowa w lit. c i d, pies ma zostać wysłany do kolejnych punktów,
- g) z ostatniego punktu komendą słowną „do mnie” lub adekwatną komendą optyczną pies jest przywoływany przez przewodnika i ma zająć pozycję siad przy przewodniku;

3) jest zdana, jeżeli pies:

- a) wykonuje polecenia z jednorazową komendą głosową i z krótkim znakiem gestowym,
- b) wykonuje polecenia z jednorazową komendą głosową i z długotrwałym znakiem gestowym,

- c) wykonuje polecenia z powtarzaną komendą głosową i z powtarzaniem lub ciągłym znakiem gestowym,
  - d) nie więcej niż dwa razy wykonuje ćwiczenia z pomyłką wskazanego punktu;
- 4) jest niezdany, jeżeli pies nie wykona wszystkich ćwiczeń.
4. Podczas testu współpracy pies pracuje samodzielnie.
5. Test współpracy uważa się za niezdany, jeżeli:
- 1) w ciągu 60 s, przy wyraźnej odmowie wykonania przez psa poszczególnych ćwiczeń (próby posłuszeństwa i próby kierowania z dystansu) pokonywania poszczególnych przyrządów (podczas próby sprawnościowej i próby kierowania z dystansu) przewodnik nie doprowadzi do wykonania tych ćwiczeń lub prób przez psa;
  - 2) podczas próby sprawnościowej pies więcej niż trzy razy odbiegnie od przewodnika;
  - 3) pies po trzykrotnej nieudanej próbie nie pokonał prawidłowo poszczególnych przyrządów;
  - 4) zostanie niezdana jedna próba.
6. Jest dopuszczalna jedna powtórka testu współpracy podczas tej samej sesji egzaminacyjnej.

B. Test zachowania się psa w stosunku do człowieka

1. Test zachowania się psa w stosunku do człowieka jest przeprowadzany w następujący sposób:
- 1) przewodnik z psem na smyczy podchodzi do egzaminatora, który po powitaniu się z przewodnikiem i pobawieniu się z psem odchodzi około 10 m i kładzie się na ziemi;
  - 2) po sygnale przewodnik spuszcza psa ze smyczy i kieruje go do pracy;
  - 3) pies powinien oznaczyć odnalezioną osobę;
  - 4) przewodnik pozostawia przywiązanego psa na luźnej smyczy i oddala się od niego spokojnie; nie prowokując, egzaminator podchodzi do psa w celu przejścia z nim i przewiązania go w inne miejsce, pies nie powinien zachowywać się agresywnie, grozić i okazywać paniki.
2. Test uznaje się za niezaliczony w przypadku celowego użycia, w stosunku do egzaminatora lub jego ubrania, przez psa zębów, pazurów albo gdy pies zachowuje się agresywnie.

II. Próba poszukiwawcza psa terenowego klasy 0 i I

A. Wybór i przygotowanie obiektu

1. Obiekt przygotowany do próby poszukiwawczej psa terenowego klasy 0 i I stanowi naturalny teren leśny, umożliwiający ukrycie pozorantów, o powierzchni od 4 do 6 ha.
2. Przygotowanie obiektu do próby poszukiwawczej psa terenowego klasy 0 i I polega na:
- 1) wyznaczeniu dwóch pól o wymiarach od 30 x 80 m (minimum) do 40 x 100 m (maksimum), o łącznej powierzchni od 0,48 do 0,8 ha, rozdzielonych wyznaczoną taśmami ścieżką o szerokości około 3 m;
  - 2) wyznaczeniu obszaru o powierzchni około 4 ha, na którym w dwu narożnikach są wyznaczone strefy o powierzchni po około 600 m², niedostępne dla przewodnika;
  - 3) ukryciu trzech pozorantów, w odległości od siebie nie mniejszej niż 20 m, w miejscach:
    - a) jeden pozorant zamaskowany na ziemi, na jednym z pól, o których mowa w pkt 1, w odległości od 10 do 20 m od ścieżki,
    - b) drugi w jednej ze stref, o których mowa w pkt 2,
    - c) trzeci poza strefami, o których mowa w pkt 2, na ziemi przykryty gałęziami, na wyznaczonym obszarze.

3. Do próby poszukiwawczej psa terenowego klasy 0 i I, zgodnie z decyzją przewodniczącego komisji egzaminacyjnej, mogą być przygotowane elementy pozoracji mylącej w dwóch miejscach w postaci pokarmu ludzkiego lub zwierzęcego, umieszczonego w sposób uniemożliwiający zjedzenie go przez psa.
4. Przygotowania obiektu do prób poszukiwawczych należy zakończyć minimum na 20 min przed rozpoczęciem egzaminu. Zespół nie może obserwować obiektu w czasie przygotowań.

B. Szczegółowe zasady oznaczania osoby żywej przez psa

1. Jedynymi dopuszczalnymi sposobami oznaczania przez psa odnalezienia pozoranta są:
  - 1) szczekanie;
  - 2) aport rolki;
  - 3) meldunek.
2. Oznaczanie w każdej metodzie powinno być wykonane jak najbliżej pozoranta, w sposób umożliwiający przewodnikowi określenie miejsca wydzielania się zapachu oraz miejsca ukrycia pozoranta.
3. Oznaczanie powinno spełniać wymogi:
  - 1) pies szczekający oznacza szczekaniem powtarzanym w czasie minimum 10 s, jednocześnie pozostając w miejscu odnalezienia pozoranta lub w miejscu wydobywania się zapachu o największym natężeniu, aż do momentu dojścia przewodnika, który rozpoczyna dojście po 10 s oznaczania i przemieszcza się tylko podczas szczekania psa;
  - 2) pies rolkowy podbiera rolkę oznaczeniową przy pozorancie lub w miejscu wydobywania się zapachu o największym natężeniu, następnie donosi rolkę w pysku do przewodnika, na linie doprowadza pamięciowo przewodnika do miejsca podebrania rolki; zgubienie drogi lub ponowna próba lokalizacji węchowej podczas doprowadzania są traktowane równoważnie jak oznaczenie nieprawidłowe;
  - 3) pies meldunkowy decyduje o powrocie do przewodnika, po odnalezieniu pozoranta lub z miejsca wydobywania się zapachu o największym natężeniu, składa meldunek w sposób precyzyjnie określony przez przewodnika, następnie pies na linie doprowadza pamięciowo przewodnika do miejsca odnalezienia; zgubienie drogi lub ponowna próba lokalizacji węchowej podczas doprowadzania są traktowane równoważnie jak oznaczenie nieprawidłowe.
4. Przy oznaczaniu pies nie może być w żaden sposób zachęcany przez przewodnika lub pozoranta. Sposób oznaczania powinien być dla psa taki sam przez cały czas trwania egzaminów.

C. Szczegółowy przebieg próby poszukiwawczej terenowej klasy 0 i I

1. Przewodnik musi być wyposażony w zegarek, kompas, notes z przyborami do pisania, radiotelefon przenośny, latarkę, podręczną apteczkę oraz pojemnik z wodą do picia dla psa.
2. Stanowisko przewodniczącego komisji egzaminacyjnej powinno znajdować się na granicy wyznaczonego obiektu, w którym przeprowadza się egzamin. Obiekt jest bezpośrednio wskazywany przewodnikowi.
3. Bezpośrednio przed przystąpieniem do próby poszukiwawczej zespół pokonuje odcinek około 2 km marszobiegiem. Maksymalny czas marszobiegu wynosi 20 min.
4. Po marszobiegu przewodnik melduje się u przewodniczącego komisji egzaminacyjnej, który ma obowiązek zapoznać go z sytuacją i wręczyć mu kopię fragmentu mapy drzewostanowej lub topograficznej (w skali 1:10 000 lub zbliżonej), obejmującego wyznaczony obiekt, w którym przeprowadza się egzamin, i otulinę (minimum osiem oddziałów otaczających), następnie wprowadza psa ratowniczego na teren próby poszukiwawczej i kieruje go do pracy poszukiwawczej.

5. Próba poszukiwawcza jest realizowana etapowo:
  - 1) w pierwszym etapie przewodnik porusza się tylko środkową ścieżką i wysyła psa na pola opisane w części A w ust. 2 w pkt 1; zaliczenie pierwszego etapu następuje z chwilą odnalezienia pozoranta;
  - 2) w drugim etapie przewodnik porusza się w obszarze opisanym w części A w ust. 2 w pkt 2.
6. W drugim etapie przewodnik, poza strefami niedostępnymi dla niego, ma prawo wyboru techniki poszukiwania i w każdej chwili może zmienić technikę poszukiwania:
  - 1) po odpięciu linki pies szuka samodzielnie, przewodnik może podążać za psem;
  - 2) pies jest prowadzony na lince, pod bezpośrednią kontrolą przewodnika.
7. Czas potrzebny na przejście z obiektu, w którym był realizowany pierwszy etap, do obiektu, w którym ma być realizowany drugi etap, nie jest wliczany do czasu próby poszukiwawczej.
8. Przez cały czas trwania egzaminu praca przewodnika i psa musi być obserwowana przez egzaminatorów.
9. Prawidłowe odnalezienie pozoranta, warunkujące zdanie próby, polega na:
  - 1) oznaczaniu przez psa odnalezionego pozoranta;
  - 2) wyraźnym wskazaniu przewodnikowi przez psa miejsca odnalezienia pozoranta;
  - 3) słownym potwierdzeniu odnalezienia pozoranta przez przewodnika, potwierdzonym podniesieniem do góry ręki;
  - 4) wskazaniu egzaminatorowi przez przewodnika miejsca lokalizacji pozoranta.
10. Przewodnik musi potwierdzić miejsce odnalezienia pozoranta przed próbą nawiązania głosowego kontaktu z ukrytym pozorantem.
11. Miejsca ukrycia pozorantów i czas ich odnalezienia muszą być przez przewodnika zaznaczone na otrzymanej mapie. Mapa ta jest dołączana do dokumentacji egzaminu.
12. Podczas próby poszukiwawczej przewodnik ma prawo zażądać jednorazowej przerwy. Maksymalny czas przerwy wynosi 5 min i nie jest wliczany do czasu poszukiwania. Na czas przerwy egzaminator wyznacza około 10 m² strefy, której zespołowi nie wolno opuszczać i nie wolno mu się z nikim porozumiewać.
13. Maksymalny czas trwania próby poszukiwawczej wynosi 40 min.
14. Pozoranci mogą być, w obecności psa ratowniczego, odsłonięci – klasa 0.
15. Pozoranci nie mogą być, w obecności psa ratowniczego, odsłonięci – klasa I.
16. Przewodnik składa końcowy meldunek przewodniczącemu komisji egzaminacyjnej i przekazuje mapę.
17. Próbę poszukiwawczą klasy 0 uważa się za zdaną, gdy:
  - 1) nie więcej niż raz zostanie wykonane oznaczenie fałszywe;
  - 2) nie więcej niż jeden pozorant zostanie nieodnaleziony.
18. Próbę poszukiwawczą klasy I uważa się za zdaną, gdy:
  - 1) nie więcej niż raz zostanie wykonane oznaczenie fałszywe;
  - 2) wszyscy pozoranci zostaną prawidłowo odnalezieni.

III. Próba poszukiwawcza psa gruzowiskowego klasy 0

A. Wybór i przygotowanie obiektu

1. Obiekt przygotowany do próby poszukiwawczej psa gruzowiskowego klasy 0 stanowią zniszczone albo częściowo zniszczone budynki lub sztuczne gruzowisko, składające się z różnych materiałów, o łącznej powierzchni od 1200 do 1500 m², pokrywających jeden lub kilka poziomów, zapewniające możliwość utworzenia co najmniej sześciu kryjówek i wyznaczenia miejsc do ukrycia pozorantów:
  - 1) co najmniej dwie kryjówki w ciemnych pomieszczeniach lub zagłębieniach;
  - 2) co najmniej dwie kryjówki nisko zlokalizowane, zakopane na około 2 m;
  - 3) co najmniej dwie kryjówki na wysokości co najmniej 2 m.
2. Przygotowanie obiektu do próby poszukiwawczej psa gruzowiskowego klasy 0 polega na ukryciu czterech zakrytych pozorantów, w odległości od siebie nie mniejszej niż 5 m, w dowolnie wybranych przez komisję egzaminacyjną miejscach, o charakterystyce ukrycia:
  - 1) jeden niewidoczny dla przewodnika, odkryty lub częściowo zakryty z pełnym dostępem dla psa;
  - 2) jeden zasypyany w strukturze gruzów na głębokości minimum 0,5 m;
  - 3) jeden na wysokości od 2 do 3 m ponad poziomem otaczającego go gruzowiska, niewidoczny dla przewodnika i psa;
  - 4) jeden umieszczony w ciemności, odkryty lub częściowo zakryty z pełnym dostępem dla psa; pozorant powinien być umieszczony tak, aby pozorant i pies znajdujący się przy nim nie byli widoczni dla przewodnika.
3. Do próby poszukiwawczej psa gruzowiskowego klasy 0, zgodnie z decyzją przewodniczącego komisji egzaminacyjnej, mogą być przygotowane następujące elementy pozoracji mylącej:
  - 1) co najmniej w dwóch miejscach pokarm ludzki lub zwierzęcy, umieszczony w sposób uniemożliwiający zjedzenie go przez psa, w tym jedno miejsce musi umożliwiać jego obserwację przez przewodnika;
  - 2) co najmniej w dwóch miejscach odzież.
4. Przygotowania obiektu do prób poszukiwawczych psa gruzowiskowego klasy 0 należy zakończyć minimum na 20 min przed rozpoczęciem egzaminu. Zespół nie może obserwować obiektu w czasie przygotowań.

B. Szczegółowe zasady oznaczania osoby żywej przez psa

1. Jedynymi dopuszczalnymi sposobami oznaczania przez psa odnalezienia pozoranta są:
  - 1) szczekanie;
  - 2) aport rolki;
  - 3) meldunek.
2. Oznaczanie w każdej metodzie powinno być wykonane jak najbliżej pozoranta, w odległości i w sposób umożliwiający przewodnikowi określenie miejsca wydzielania się zapachu oraz miejsca ukrycia pozoranta.
3. Oznaczanie powinno spełniać wymogi:
  - 1) pies szczekający oznacza szczekaniem powtarzanym w czasie minimum 10 s, jednocześnie pozostając w miejscu odnalezienia pozoranta lub w miejscu wydobywania się zapachu o największym natężeniu, aż do momentu dojścia przewodnika, który rozpoczyna dojście po 10 s oznaczania i przemieszcza się tylko podczas szczekania;
  - 2) pies rolkowy podbiera rolkę oznaczeniową przy pozorancie lub w miejscu wydobywania się zapachu o największym natężeniu, następnie donosi rolkę w pysku do przewodnika, na lince doprowadza pamięciowo przewodnika do miejsca podebrania rolki; zgubienie drogi lub ponowna próba lokalizacji węchowej podczas doprowadzania są traktowane równoważnie jak oznaczenie nieprawidłowe;

- 3) pies meldunkowy decyduje o powrocie do przewodnika, po odnalezieniu pozoranta lub z miejsca wydobywania się zapachu o największym natężeniu, składa meldunek w sposób precyzyjnie określony przez przewodnika, następnie pies na linie doprowadza pamięciowo przewodnika do miejsca odnalezienia; zgubienie drogi lub ponowna próba lokalizacji węchowej podczas doprowadzania są traktowane równoważnie jak oznaczenie nieprawidłowe.
4. Przy oznaczaniu pies nie może być w żaden sposób zachęcany przez przewodnika lub pozoranta. Sposób oznaczania powinien być dla psa taki sam przez cały czas trwania egzaminów.

C. Szczegółowy przebieg próby poszukiwawczej gruzowiskowej klasy 0

1. Podczas próby poszukiwawczej gruzowiskowej i testów pies:
  - 1) nie może być wyposażony w szorki identyfikacyjne;
  - 2) może być wyposażony w obrozę, z zapięciem umożliwiającym samoczynne rozpięcie się jej pod wpływem obciążenia psa w przypadku zaczepienia obroży o stały element.
2. Podczas prób i wszystkich testów jest zabronione stosowanie obroży kolczastych i obroży z elementami oświetleniowymi.
3. Podczas próby poszukiwawczej, zgodnie z decyzją przewodniczącego komisji egzaminacyjnej, mogą być stosowane elementy pozoracji przeszkadzającej:
  - 1) lokalne, nietoksyczne zadymienie (tłące się materiały należy ulokować w takich miejscach, aby unoszący się dym nie przesuwiał się bezpośrednio nad obsadzonymi kryjówkami);
  - 2) hałas powodowany przez pracujące silniki spalinowe, uderzenia młotami, bębnienie, odtwarzanie głosu lub strzały pistoletu hukowego oddawane na otwartej przestrzeni w odległości nie bliższej niż 30 m od pracującego psa;
  - 3) obecność pozorantów poruszających się lub znajdujących się na gruzowisku.
4. Przewodnik melduje się u przewodniczącego komisji egzaminacyjnej, który na wyraźne żądanie przewodnika zapoznaje go z sytuacją. Przewodnik bez psa ratowniczego może obejść gruzowisko, nie wchodząc na nie.
5. Przewodnik musi być wyposażony w sprzęt ochrony osobistej: kask ochronny, rękawice ochronne, latarkę i buty o wzmocnionej podeszwie, a także posiadać notes z przyborami do pisania oraz pojemnik z wodą do picia dla psa.
6. Przewodnik wprowadza psa na teren próby i kieruje go do pracy poszukiwawczej.
7. Przewodnik ma prawo wyboru techniki poszukiwania i w każdej chwili może zmienić technikę poszukiwania:
  - 1) pies szuka samodzielnie, przewodnik może podążać za psem;
  - 2) pies jest prowadzony na linie, pod bezpośrednią kontrolą przewodnika.
8. Przewodnik w każdej chwili może wnioskować do komisji egzaminacyjnej o wyeliminowanie części lub całości środków pozoracji przeszkadzającej.
9. Prawidłowe odnalezienie pozoranta, warunkujące zdanie próby, polega na:
  - 1) oznaczaniu przez psa odnalezionego pozoranta;
  - 2) wyraźnym wskazaniu przewodnikowi przez psa miejsca odnalezienia pozoranta;
  - 3) słownym potwierdzeniu odnalezienia pozoranta przez przewodnika, potwierdzonym podniesieniem do góry ręki;
  - 4) wskazaniu egzaminatorowi przez przewodnika miejsca lokalizacji pozoranta.
10. Przewodnik musi określić miejsce odnalezienia pozoranta przed próbą nawiązania głosowego kontaktu z ukrytym pozorantem.

11. Podczas próby poszukiwawczej przewodnik ma prawo zażądać jednorazowej przerwy. Maksymalny czas przerwy wynosi 5 min i nie jest wliczany do czasu poszukiwania. W czasie przerwy zespół musi opuścić gruzowisko i nie wolno mu się z nikim porozumiewać.
12. Czas próby jest liczony od momentu wysłania psa do poszukiwania. Maksymalny czas trwania próby poszukiwawczej wynosi 40 min.
13. Pozoranci mogą być, w obecności psa ratowniczego, odsłonięci.
14. Przewodnik składa końcowy meldunek przewodniczącemu komisji egzaminacyjnej.
15. Próbę poszukiwawczą uważa się za zdaną, gdy:
  - 1) nie mniej niż trzech pozorantów zostanie prawidłowo odnalezionych;
  - 2) nie więcej niż raz zostanie wykonane oznaczenie fałszywe.

IV. Próba poszukiwawcza psa gruzowiskowego klasy I

A. Wybór i przygotowanie obiektu

1. Obiekt przygotowany do próby poszukiwawczej psa gruzowiskowego klasy I stanowi gruzowisko naturalne lub sztuczne, o łącznej powierzchni od 1200 do 2000 m², umożliwiające przeprowadzenie trzech akcji poszukiwawczych.
2. Obiekty przygotowane do próby poszukiwawczej psa gruzowiskowego klasy I muszą zapewniać różnicę wysokości minimum 2 m i strukturę zapewniającą możliwość utworzenia kryjówek i wyznaczenie miejsc do umieszczenia pozorantów:
  - 1) nie mniej niż cztery kryjówki umożliwiające pełne zakrycie pozoranta w strukturze gruzów, o głębokości minimum 0,5 m;
  - 2) nie mniej niż cztery kryjówki w pełni otwarte, umożliwiające ulokowanie pozoranta odkrytego, z pełnym dostępem dla psa, lub częściowo zakrytego; kryjówki te powinny mieć możliwość wydzielenia granicy dostępu dla przewodnika w promieniu minimum 10 m od pozoranta, pozorant umieszczony w kryjówce nie może być widoczny dla przewodnika;
  - 3) nie mniej niż dwie kryjówki umożliwiające ulokowanie pozoranta odkrytego lub zamkniętego na wysokości powyżej 2 do 3 m ponad poziomem otaczającego kryjówkę gruzowiska; kryjówki te powinny mieć możliwość wydzielenia granicy dostępu dla przewodnika w promieniu minimum 10 m od pozoranta, pozorant umieszczony w kryjówce nie może być widoczny dla przewodnika;
  - 4) nie mniej niż dwie kryjówki umożliwiające ulokowanie odkrytego, częściowo zakrytego lub zakrytego pozoranta w ciemności; kryjówki te powinny mieć możliwość wydzielenia granicy dostępu dla przewodnika w promieniu minimum 10 m od pozoranta, pozorant umieszczony w kryjówce oraz pies znajdujący się przy pozorancie nie mogą być widoczni dla przewodnika.
3. Przygotowanie obiektu do próby poszukiwawczej psa gruzowiskowego klasy I do pierwszej akcji poszukiwawczej przy świetle dziennym polega na wyznaczeniu dwóch stref ograniczonego dostępu, o łącznej powierzchni do 800 m², i na ukryciu dwóch pozorantów, w odległości od siebie nie mniejszej niż 5 m, w dowolnie wybranych przez komisję egzaminacyjną miejscach, o następującej charakterystyce ukrycia:
  - 1) pozoranci całkowicie zakryci w strukturze gruzów na głębokości minimum 0,5 m;
  - 2) w jednej z dwóch stref z wydzieloną granicą dostępu dla przewodnika, w odległości minimum 10 m od pozoranta, pozoranci niewidoczni dla przewodnika, odkryci lub częściowo zakryci z pełnym dostępem dla psa;
  - 3) w jednej z dwóch stref z wydzieloną granicą dostępu dla przewodnika, w odległości minimum 10 m od pozoranta, pozoranci na wysokości od 2 do 3 m ponad poziomem otaczającego strefę gruzowiska niewidoczni dla przewodnika, odkryci lub częściowo zakryci z pełnym dostępem dla psa;

- 4) w jednej z dwóch stref z wydzieloną granicą dostępu dla przewodnika, w odległości minimum 10 m od pozoranta, nie więcej niż dwie kryjówki z pojedynczymi pozorantami umieszczonymi w ciemności, odkrytymi lub częściowo zakrytymi z pełnym dostępem dla psa, umieszczonymi tak, aby pozorant i pies znajdujący się przy nim byli niewidoczni dla przewodnika.
4. Przygotowanie obiektu do próby poszukiwawczej psa gruzowiskowego klasy I do drugiej akcji poszukiwawczej przy świetle dziennym polega na wyznaczeniu od dwóch do trzech stref ograniczonego dostępu, o łącznej powierzchni do 1200 m², i na ukryciu od dwóch do trzech pozorantów, w odległości od siebie nie mniejszej niż 5 m, w dowolnie wybranych przez komisję egzaminacyjną miejscach, o następującej charakterystyce ukrycia:
  - 1) pozoranci całkowicie zakryci w strukturze gruzów na głębokości minimum 0,5 m;
  - 2) w jednej z dwóch stref z wydzieloną granicą dostępu dla przewodnika, w odległości minimum 10 m od pozoranta, pozoranci niewidoczni dla przewodnika, odkryci lub częściowo zakryci z pełnym dostępem dla psa;
  - 3) w jednej z dwóch stref z wydzieloną granicą dostępu dla przewodnika, w odległości minimum 10 m od pozoranta, pozoranci na wysokości od 2 do 3 m ponad poziomem otaczającego strefę gruzowiska niewidoczni dla przewodnika, odkryci lub częściowo zakryci z pełnym dostępem dla psa;
  - 4) w jednej z dwóch stref z wydzieloną granicą dostępu dla przewodnika, w odległości minimum 10 m od pozoranta, nie więcej niż dwie kryjówki z pojedynczymi pozorantami umieszczonymi w ciemności, odkrytymi lub częściowo zakrytymi z pełnym dostępem dla psa, umieszczonymi tak, aby pozorant i pies znajdujący się przy nim byli niewidoczni dla przewodnika.
5. Przygotowanie obiektu do próby poszukiwawczej psa gruzowiskowego klasy I do akcji poszukiwawczej przy świetle sztucznym polega na wyznaczeniu dwóch stref ograniczonego dostępu, o łącznej powierzchni do 800 m², i na ukryciu dwóch pozorantów, w odległości od siebie nie mniejszej niż 5 m, w dowolnie wybranych przez komisję egzaminacyjną miejscach, o następującej charakterystyce ukrycia:
  - 1) pozoranci całkowicie zakryci w strukturze gruzów na głębokości minimum 0,5 m;
  - 2) w jednej z dwóch stref z wydzieloną granicą dostępu dla przewodnika, w odległości minimum 10 m od pozoranta, pozoranci niewidoczni dla przewodnika, odkryci lub częściowo zakryci z pełnym dostępem dla psa;
  - 3) w jednej z dwóch stref z wydzieloną granicą dostępu dla przewodnika, w odległości minimum 10 m od pozoranta, pozoranci na wysokości od 2 do 3 m ponad poziomem otaczającego gruzowiska niewidoczni dla przewodnika, odkryci lub częściowo zakryci z pełnym dostępem dla psa.
6. Do próby poszukiwawczej psa gruzowiskowego klasy I, zgodnie z decyzją przewodniczącego komisji egzaminacyjnej, mogą być przygotowane następujące elementy pozoracji mylącej:
  - 1) co najmniej w dwóch miejscach pokarm ludzki lub zwierzęcy, umieszczony w sposób uniemożliwiający zjedzenie go przez psa, w tym jedno miejsce musi umożliwiać jego obserwację przez przewodnika;
  - 2) co najmniej w dwóch miejscach odzież.

B. Szczegółowe zasady oznaczania osoby żywej przez psa

1. Jedynymi dopuszczalnymi sposobami oznaczania przez psa odnalezienia pozoranta są:
  - 1) szczekanie;
  - 2) aport rolki;
  - 3) meldunek.

2. Oznaczanie w każdej metodzie powinno być wykonane jak najbliżej pozoranta, w sposób umożliwiający przewodnikowi określenie miejsca wydzielania się zapachu oraz miejsca ukrycia pozoranta.
3. Oznaczanie powinno spełniać następujące wymogi:
  - 1) pies szczekający oznacza szczekaniem powtarzanym w czasie minimum 10 s, jednocześnie pozostając w miejscu odnalezienia pozoranta lub w miejscu wydobywania się zapachu o największym natężeniu, aż do momentu dojścia przewodnika, który rozpoczyna dojście po 10 s oznaczania i przemieszcza się tylko podczas szczekania psa;
  - 2) pies rolkowy podbiera rolkę oznaczeniową, przy pozorancie lub w miejscu wydobywania się zapachu o największym natężeniu, następnie donosi rolkę w pysku do przewodnika, na lince doprowadza pamięciowo przewodnika do miejsca podebrania rolki; zgubienie drogi lub ponowna próba lokalizacji węchowej podczas doprowadzania są traktowane równoważnie jak oznaczenie fałszywe;
  - 3) pies meldunkowy decyduje o powrocie do przewodnika, po odnalezieniu pozoranta lub z miejsca wydobywania się zapachu o największym natężeniu, składa meldunek w sposób precyzyjnie określony przez przewodnika, następnie pies na lince doprowadza pamięciowo przewodnika do miejsca odnalezienia; zgubienie drogi lub ponowna próba lokalizacji węchowej podczas doprowadzania są traktowane równoważnie jak oznaczenie nieprawidłowe.
4. Przy oznaczaniu pies nie może być w żaden sposób zachęcany przez przewodnika lub pozoranta. Sposób oznaczania powinien być dla psa taki sam przez cały czas trwania egzaminów.

C. Szczegółowy przebieg próby poszukiwawczej gruzowiskowej klasy I

1. Próbę poszukiwawczą gruzowiskową klasy I stanowią trzy akcje poszukiwawcze przeprowadzone w ciągu 24 godzin, z jedną nie mniej niż 4-godzinną przerwą na odpoczynek. Dwie akcje poszukiwawcze są przeprowadzane przy świetle dziennym i jedna akcja poszukiwawcza jest przeprowadzana przy oświetleniu sztucznym.
2. Pierwsza akcja poszukiwawcza musi być przeprowadzana przy świetle dziennym.
3. Minimalny czas przerwy pomiędzy poszczególnymi akcjami nie może być mniejszy niż 20 min, z zastrzeżeniem przerwy na odpoczynek, o której mowa w ust. 1.
4. Podczas przerw pomiędzy akcjami poszukiwawczymi zespół musi przebywać w przygotowanej przez organizatora strefie i być gotowy do akcji poszukiwawczej w ciągu 15 minut od wezwania. Podczas przerwy na odpoczynek zespół musi przebywać w miejscu zakwaterowania.
5. Akcje poszukiwawcze mogą być przeprowadzane w tym samym obiekcie.
6. Podczas próby poszukiwawczej kryjówki pozorantów mogą być wykorzystywane więcej niż jeden raz, z zachowaniem wszelkich możliwych środków zapobiegających fałszywym oznaczeniom przy zmianie miejsca ukrycia pozorantów.
7. Kryjówki pozorantów nieużywane podczas przeprowadzanej akcji poszukiwawczej muszą być odkryte.
8. Podczas próby poszukiwawczej gruzowiskowej i testów pies:
  - 1) nie może być wyposażony w szorki identyfikacyjne;
  - 2) może być wyposażony w obrozę, z zapięciem umożliwiającym samoczynne rozpięcie się jej pod wpływem obciążenia psa w przypadku zaczepienia obroży o stały element.
9. Podczas prób i wszystkich testów jest zabronione stosowanie obroży kolczastych i obroży z elementami oświetleniowymi.
10. Podczas akcji poszukiwawczej przy oświetleniu sztucznym jest dopuszczalne stosowanie tylko obroży świetlnych.

11. Podczas próby poszukiwawczej, zgodnie z decyzją przewodniczącego komisji egzaminacyjnej, mogą być stosowane następujące elementy pozoracji przeszkadzającej:
  - 1) lokalne, nietoksyczne zadymienie (tłące się materiały należy ulokować w takich miejscach, aby unoszący się dym nie przesuwiał się bezpośrednio nad obsadzonymi kryjówkami);
  - 2) hałas powodowany przez pracujące silniki spalinowe, uderzenia młotami, bębnienie lub odtwarzanie głosu;
  - 3) obecność pozorantów poruszających się lub znajdujących się na gruzowisku.
12. Przewodnik melduje się u przewodniczącego komisji egzaminacyjnej, który na wyraźne żądanie przewodnika zapoznaje go z sytuacją. Przewodnik bez psa ratowniczego może obejść gruzowisko, nie wchodząc na nie.
13. Przewodnik musi być wyposażony w sprzęt ochrony osobistej: kask ochronny, rękawice ochronne, latarkę i buty o wzmocnionej podeszwie, a także posiadać notes z przyborami do pisania oraz pojemnik z wodą do picia dla psa.
14. Przewodnik ma prawo wyboru techniki poszukiwania i w każdej chwili może zmienić technikę poszukiwania:
  - 1) pies szuka samodzielnie, przewodnik może podążać za psem;
  - 2) pies jest prowadzony na lince, pod bezpośrednią kontrolą przewodnika.
15. Przewodnik w każdej chwili może wnioskować do komisji egzaminacyjnej o wyeliminowanie części lub całości środków pozoracji przeszkadzającej.
16. Prawidłowe odnalezienie pozoranta, warunkujące zdanie próby, polega na:
  - 1) oznaczeniu przez psa odnalezionego pozoranta;
  - 2) wyraźnym wskazaniu przewodnikowi przez psa miejsca odnalezienia pozoranta;
  - 3) słownym potwierdzeniu odnalezienia pozoranta przez przewodnika, potwierdzonym podniesieniem do góry ręki;
  - 4) wskazaniu egzaminatorowi przez przewodnika miejsca lokalizacji pozoranta.
17. Przewodnik musi określić miejsce odnalezienia pozoranta przed próbą nawiązania głosowego kontaktu z ukrytym pozorantem.
18. Podczas trzech akcji poszukiwawczych przewodnik ma prawo zażądać jednorazowej przerwy. Maksymalny czas przerwy wynosi 5 min i nie jest wliczany do czasu poszukiwania. W czasie przerwy zespół musi opuścić gruzowisko i nie wolno mu się z nikim porozumiewać.
19. Czas prób poszukiwawczych jest liczony od momentu wysłania psa do poszukiwania i wynosi maksimum 70 min, w tym:
  - 1) 20 min – pierwsza akcja poszukiwawcza przy świetle dziennym i akcja poszukiwawcza przy oświetleniu sztucznym;
  - 2) 30 min – druga akcja poszukiwawcza przy świetle dziennym.
20. Pozoranci nie mogą być, w obecności psa ratowniczego, odsłonięci.
21. Po zakończeniu każdej akcji poszukiwawczej przewodnik na przygotowanym stanowisku oznakowuje gruzowisko, zgodnie z zasadami organizacji i działania grup poszukiwawczo-ratowniczych.
22. Przewodnik po zakończeniu każdej akcji poszukiwawczej składa końcowy meldunek przewodniczącemu komisji egzaminacyjnej.

23. Próbę poszukiwawczą uważa się za zdaną, gdy:

- 1) podczas pierwszej akcji poszukiwawczej wszyscy pozoranci zostaną prawidłowo odnalezieni i nie zostanie wykonane oznaczenie fałszywe;
- 2) podczas drugiej i trzeciej akcji poszukiwawczej nie więcej niż jeden raz zostanie wykonane oznaczenie fałszywe:
  - a) i wszyscy pozoranci zostaną prawidłowo odnalezieni lub
  - b) przy czterech ukrytych pozorantach trzech pozorantów zostanie prawidłowo odnalezionych, a przy pięciu ukrytych pozorantach czterech pozorantów zostanie prawidłowo odnalezionych.

Państwowa Straż
Pożarna

WZÓR

**ARKUSZ OCENY TESTU WSPÓLPRACY
I TESTU ZACHOWANIA SIĘ PSA
W STOSUNKU DO CZŁOWIEKA**

Dnia	w	Przewodnik .....
Pies, imię	Jednostka	Egzaminator .....

A. TEST WSPÓLPRACY

1. Próba posłuszeństwa			
I	Chodzenie psa przy nodze przewodnika, na lince	☐ zaliczono	☐ nie zaliczono
	Chodzenie psa przy nodze przewodnika, bez linki	☐ zaliczono	☐ nie zaliczono
II	Siad i waruj w trakcie marszu	☐ zaliczono	☐ nie zaliczono
III	Przywołanie psa przez przewodnika z pozycji siad i waruj	☐ zaliczono	☐ nie zaliczono
IV	Aport osobistego przedmiotu przewodnika	☐ zaliczono	☐ nie zaliczono
V	Uwagi		

2. Próba sprawnościowa			
I	Samodzielność pracy psa	☐ zaliczono	☐ nie zaliczono
II	Zachowanie dystansu	☐ zaliczono	☐ nie zaliczono
III	Zgodność pokonywania trasy	☐ zaliczono	☐ nie zaliczono
IV	Wykonywanie komend:	siad ☐ zaliczono	waruj ☐ nie zaliczono
		stój ☐ zaliczono	wrót ☐ nie zaliczono
V	Ocena dokładności		
VI	Ocena sprawności		
VII	Ocena pewności		
VIII	Ocena posłuszeństwa podczas próby sprawnościowej		
IX	Uwagi		

3. Próba kierowania psa z dystansu	
☐ zaliczono ☐ nie zaliczono	Przyczyna niezaliczenia i uwagi.

Test współpracy	Powtarzano	Tak	Nie
	próbę posłuszeństwa		
	próbę sprawnościową		
	próbę kierowania psa z dystansu		

Ocena punktowa testu współpracy		Skala punktowa 0-10
---------------------------------	--	---------------------

B. TEST ZACHOWANIA SIĘ PSA W STOSUNKU DO CZŁOWIEKA

☐ zaliczono ☐ nie zaliczono	Przyczyna niezaliczenia i uwagi.

WZÓR

**Państwowa Straż
Pożarna**

**ARKUSZ OCENY PRÓBY POSZUKIWAWCZEJ
GRUZOWISKOWEJ/TERENOWEJ* SPECJALNOŚCI RATOWNICZEJ**

Przewodnik		Jednostka		Imię psa	
Dnia		w		Nr akcji .....**	
				Oświetlenie** naturalne/sztuczne*	
OCENA PRACY PRZEWODNIKA					
Przestrzeganie przepisów BHP	☐ przestrzegane ☐ narażające inne osoby	☐ nieprzestrzegane ☐ narażające psa	☐ narażające siebie		
Pokrycie poszukiwaniem gruzowiska/terenu*	☐ pełne całe gruzowisko ☐ chaotyczne	☐ niepełne z lukami		☐ metodyczne	
Praca zespołu	☐ dobra ☐ wykazująca braki	☐ zadowolająca ☐ pies jest przymuszany	☐ wystarczająca		
System poszukiwania	☐ dobry ☐ wymaga poprawy	☐ samodzielna praca psa ☐ brak systemu	☐ krótka linka		
Umotywowanie psa	☐ pewne		☐ zadowolające	☐ wymaga poprawy	
Obserwacja psa i jego kierowanie	☐ dobre ☐ złe	☐ kieruje i dobrze prowadzi		☐ wymaga poprawy	
Odporność psychiczna	☐ dobra		☐ zadowolająca	☐ niedostateczna	
Zachowanie przewodnika	☐ pewny ☐ nerwowy ☐ brak doświadczenia	☐ niepewny		☐ zaangażowany	
Punkty		<input style="width: 50px; height: 20px;" type="text"/>		Skala punktowa 0–10	
Uwagi					
OCENA PRACY PSA					
Pies szuka	☐ naturalnie, bez skrępowania ☐ pełen temperamentu	☐ pewnie ☐ radośnie	☐ niepewnie ☐ ociężałe	☐ niespokojnie ☐ niedbale	
Zwracanie uwagi	☐ pewne		☐ zadowolające	☐ opuszcza kryjówkę – ignoruje	
Sygnalizacja	☐ szczeka ☐ rolka ☐ meldunek ☐ kopie	☐ bez przerw		☐ inne zachowanie	
Zachowanie	☐ opuszcza teren	☐ brak skoncentrowania	☐ szczeka bez powodu		☐ inne zachowania
Posłuszeństwo	☐ dobre		☐ wymaga poprawy		
Reakcja na pozorację mylącą	☐ reaguje ☐ nie reaguje				
Reakcja na pozorację przeszkadzającą	☐ dobra	☐ pewna	☐ niepewna	☐ trwożliwa	
Poruszanie się po gruzach/terenie*	☐ dobre	☐ pewne	☐ niepewne	☐ trwożliwe	
Punkty		<input style="width: 50px; height: 20px;" type="text"/>		Skala punktowa 0–10	
Uwagi					
OCENA POSZUKIWANIA					
Punkty		<input style="width: 50px; height: 20px;" type="text"/>		Skala punktowa 0–10	
Uwagi					

* Niepotrzebne skreślić.

** Dotyczy tylko próby poszukiwawczej specjalności gruzowiskowej klasy I.

WZÓR

Państwowa Straż
Pożarna

ARKUSZ EGZAMINACYJNY
GRUZOWISKOWEJ*/TERENOWEJ* SPECJALNOŚCI RATOWNICZEJ
KLASY 0*/I*

Data	w	Pies, imię .....
Przewodnik	Jednostka	

I	Ocena testu współpracy	pkt	pkt
----------	------------------------	-----	-----

OCENA PRÓBY POSZUKIWAWCZEJ			
Ilość miejsc ukrycia pozorantów		Ilość ukrytych pozorantów	
Czas po sygnale (rozpoczęcie poszukiwań) odnalezienia	pozoranta	min	Prawidłowość wskazania Tak/Nie*
	pozoranta	min	Prawidłowość wskazania Tak/Nie*
	pozoranta	min	Prawidłowość wskazania Tak/Nie*
	pozoranta	min	Prawidłowość wskazania Tak/Nie*
	pozoranta	min	Prawidłowość wskazania Tak/Nie*
	pozoranta	min	Prawidłowość wskazania Tak/Nie*
	pozoranta	min	Prawidłowość wskazania Tak/Nie*
II Ocena pracy przewodnika**	1 akcja poszukiwawcza przy świetle dziennym	pkt	pkt
	2 akcja poszukiwawcza przy świetle dziennym	pkt	pkt
	3 akcja poszukiwawcza przy oświetleniu sztucznym	pkt	pkt
Ocena pracy psa**	1 akcja poszukiwawcza przy świetle dziennym	pkt	pkt
	2 akcja poszukiwawcza przy świetle dziennym	pkt	pkt
	3 akcja poszukiwawcza przy oświetleniu sztucznym	pkt	pkt
Ocena poszukiwania**	1 akcja poszukiwawcza przy świetle dziennym	pkt	pkt
	2 akcja poszukiwawcza przy świetle dziennym	pkt	pkt
	3 akcja poszukiwawcza przy oświetleniu sztucznym	pkt	pkt
Suma punktów			

	Suma punktów	Ocena	Zasady oceniania (sumy punktów) egzaminów klasy 0 i egzaminu terenowego klasy I		
Dział I			Dział I	Dział II	Ocena ogólna
Dział II			0-5 pkt = ndst.	0-20 pkt = ndst.	0-25 pkt = ndst.
Ocena ogólna			6-10 pkt = dst.	21-30 pkt = dst.	26-40 pkt = dst.
Wynik egzaminu	ZDANY*	NIEZDANY*	11-15 pkt = db.	31-50 pkt = db.	41-65 pkt = db.
			16-20 pkt = bdb.	51-60 pkt = bdb.	66-80 pkt = bdb.

	Suma punktów	Ocena	Zasady oceniania (sumy punktów) egzaminu gruzowiskowego klasy I		
Dział I			Dział I	Dział II	Ocena ogólna
Dział II			0-5 pkt = ndst.	0-140 pkt = ndst.	0-145 pkt = ndst.
Ocena ogólna			6-10 pkt = dst.	141-150 pkt = dst.	146-160 pkt = dst.
Wynik egzaminu	ZDANY*	NIEZDANY*	11-15 pkt = db.	151-170 pkt = db.	161-185 pkt = db.
			16-20 pkt = bdb.	171-180 pkt = bdb.	186-200 pkt = bdb.

* Niepotrzebne skreślić.

** Dla egzaminów klasy 0 i egzaminu terenowego klasy I wypełnia się tylko 1 akcję poszukiwawczą przy świetle dziennym.

WZÓR

Państwowa Straż
Pożarna

PROTOKÓŁ EGZAMINACYJNY NR .....
EGZAMINU PRZEWODNIKÓW I PSÓW RATOWNICZYCH

W dniach ..... r. na terenie							
Komisja w składzie:	przewodniczący				podpis		
	egzaminator				podpis		
	egzaminator				podpis		
	egzaminator				podpis		
	egzaminator				podpis		
Przeprowadziła egzaminy:							
Nr	Imię i nazwisko przewodnika	Jednostka	Imię psa	Rodzaj egzaminu	Klasa	Zdany	Uwagi
1				gruzowiskowy/ terenowy*	0/I*	tak/nie*	
2				gruzowiskowy/ terenowy*	0/I*	tak/nie*	
3				gruzowiskowy/ terenowy*	0/I*	tak/nie*	
4				gruzowiskowy/ terenowy*	0/I*	tak/nie*	
5				gruzowiskowy/ terenowy*	0/I*	tak/nie*	
6				gruzowiskowy/ terenowy*	0/I*	tak/nie*	
7				gruzowiskowy/ terenowy*	0/I*	tak/nie*	
8				gruzowiskowy/ terenowy*	0/I*	tak/nie*	
9				gruzowiskowy/ terenowy*	0/I*	tak/nie*	
10				gruzowiskowy/ terenowy*	0/I*	tak/nie*	

Do egzaminu przystąpiło			Egzamin zdało					
Egzaminy mogą powtarzać zespoły	nr	nr	nr	nr	nr	nr	nr	

* Niepotrzebne skreślić.

Niniejszy DYPLOM jest dokumentem poświadczającym, zgodnie z § 14 ust. 3 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 13 grudnia 2012 r. w sprawie zwierząt wykorzystywanych w akcjach ratowniczych (Dz. U. poz. 1444), uzyskanie specjalności. Dyplom dopuszcza, w okresie 12 miesięcy od daty złożenia, do egzaminu klasy I danej specjalności.

PAŃSTWOWA STRAŻ POŻARNA

DYPLOM NR .....

Przewodnik .....

z psem .....

tataaż/chip nr .....

zdali dnia ..... w .....

egzamin klasy 0

gruzowiskowej/terenowej^{*)} specjalności ratowniczej
Państwowej Straży Pożarnej

Pieczęć
organizatora
egzaminów,
z orłem

..... 20..... r.
data wydania

.....
miejsowość

.....
Komendant Szkoły/Naczelnik Ośrodka
Szkolenia^{*)} Państwowej Straży Pożarnej

*) Niepotrzebne skreślić.

WZÓR

strona 1

strona 2

**PAŃSTWOWA STRAŻ
POŻARNA**

ZAŚWIADCZENIE

**ZAŚWIADCZENIE
O WAŻNOŚCI SPECJALNOŚCI
RATOWNICZEJ**

Przewodnik .....

z psem .....

uzyskali w dniu ..... 20 ..... r.

.....^{*)} **specjalność ratowniczą
klasy I**
**uprawniającą zespół do udziału w akcjach
ratowniczych Państwowej Straży Pożarnej**

Ważną do dnia ..... 20..... r.

mp. ....

Komendant Szkoły/Naczelnik
Ośrodka Szkolenia^{**)}
Państwowej Straży Pożarnej

^{*)} Należy wpisać specjalność.
^{**)} Niepotrzebne skreślić.

WYSOKOŚĆ I TABELE NORM WYŻYWIENIA

1. Grupa 1: psy w wieku od 6 tygodni do 16 tygodni – szczenięta. Zadaniem przewodnika jest płynne przejście z diety stosowanej przez hodowcę na system żywienia oparty o suchą karmę. Dietę należy konsultować z lekarzem weterynarii.
2. Grupa 2: psy w wieku od 5 miesięcy do 7 miesięcy – starsze szczenięta. System żywienia oparty o suchą karmę. Dietę należy konsultować z lekarzem weterynarii.
3. Grupa 3: psy w wieku od 8 miesięcy do 12 miesięcy – młode psy. System żywienia oparty o suchą karmę. Dietę należy konsultować z lekarzem weterynarii.
4. Grupa 4: psy ratownicze w wieku od 13 miesiąca do końca okresu gotowości operacyjnej – psy dojrzałe, w okresie sprawności użytkowej. System żywienia oparty o suchą karmę. Dietę należy konsultować z lekarzem weterynarii.
5. Grupa 5: psy starsze, wycofane ze służby w charakterze psów ratowniczych – psy stanowiące własność Państwowej Straży Pożarnej, które po wycofaniu ze służby ratowniczej pozostały w grupie poszukiwawczo-ratowniczej Państwowej Straży Pożarnej, nie znajdując nabywców, a także psy przekazane bezpłatnie na własność dotychczasowego przewodnika. Dietę zwykłą lub niskokaloryczną należy konsultować z lekarzem weterynarii.
6. W przypadkach choroby i konieczności zastosowania specjalnego żywienia jest dopuszczalne odstępstwo od podanych powyżej zasad na czas trwania kuracji, zgodnie z pisemnym zaleceniem lekarza weterynarii, wpisanym do książki psa ratowniczego Państwowej Straży Pożarnej.
7. Sposób obliczania norm wyżywienia dla psów ratowniczych:
  - 1) psa ratowniczego należy ważyć:
    - a) psy grupy 1–3 – raz w miesiącu,
    - b) psy grupy 4 i 5 – raz na 6 miesięcy;
  - 2) w odniesieniu do określonej wagi psa ratowniczego oraz jego wieku dzienne zapotrzebowanie energetyczne wyrażone w kcal – [DZE] określają tabele 1–3;
  - 3) należy dzienne zapotrzebowanie energetyczne przemnożyć przez ilość dni w danym miesiącu – otrzymuje się miesięczne zapotrzebowanie energetyczne;
  - 4) miesięczne zapotrzebowanie energetyczne danego psa ratowniczego należy porównać z energią metaboliczną zawartą w 1 kg danego gatunku suchej karmy (według danych producenta) i z tego porównania wyliczyć normę wyżywieniową w gramach suchej karmy należnej danemu psu ratowniczemu w miesiącu.
8. Normy kaloryczne koryguje się po zmianie masy psa oraz na wniosek przewodnika za zgodą dowódcy grupy poszukiwawczo-ratowniczej.

Tabela 1

ZAPOTRZEBOWANIE ENERGETYCZNE PSÓW SZCZENIĄT

	DZE dzienne zapotrzebowanie energetyczne szczeniąt [kcal]			
Masa [kg]	6-11 tyg.	3-4 miesięcy	5-7 miesięcy	8-12 miesięcy
1	2	3	4	5
1	365	345	220	180
2	550	540	340	280
3	770	730	465	385

1	2	3	4	5
4	935	875	560	460
5	1080	1020	655	530
6	1215	1140	730	595
7	1345	1265	810	660
8	1475	1390	885	725
9	1610	1510	960	785
10	1740	1630	1040	850
11	1845	1735	1105	905
12	1950	1835	1165	960
13	2055	1940	1230	1015
14	2160	2040	1295	1065
15	2265	2140	1360	1120
16	2370	2235	1420	1170
17	2470	2330	1475	1215
18	2570	2420	1535	1265
19	2675	2515	1595	1310
20	2780	2610	1655	1360
21	-	2690	1710	1405
22	-	2770	1760	1450
23	-	2850	1820	1490
24	-	2930	1875	1540
25	-	3010	1930	1580
26	-	3090	1980	1620
27	-	3165	2025	1660
28	-	3245	2075	1700
29	-	3320	2120	1735
30	-	3400	2170	1775
31	-	3480	2220	1815
32	-	3560	2270	1855
33	-	3640	2320	1890
34	-	3715	2370	1930
35	-	3795	2415	1970
36	-	-	2460	2010
37	-	-	2505	2045
38	-	-	2550	2085
39	-	-	2595	2120
40	-	-	2640	2160

1	2	3	4	5
41	-	-	2685	2210
42	-	-	2730	2240
43	-	-	2775	2275
44	-	-	2815	2315
45	-	-	2860	2350

Tabela 2

**ZAPOTRZEBOWANIE ENERGETYCZNE PSÓW BĘDĄCYCH W GOTOWOŚCI
OPERACYJNEJ**

Masa psa [kg]	DZE [kcal]	Masa psa [kg]	DZE [kcal]	Masa psa [kg]	DZE [kcal]
5	440	26	1500	47	2350
6	500	27	1545	48	2385
7	560	28	1590	49	2420
8	620	29	1630	50	2455
9	680	30	1670	51	2490
10	730	31	1710	52	2525
11	790	32	1750	53	2560
12	840	33	1790	54	2595
13	890	34	1830	55	2630
14	940	35	1870	56	2665
15	990	36	1910	57	2700
16	1040	37	1950	58	2735
17	1090	38	1990	59	2770
18	1140	39	2030	60	2805
19	1185	40	2070	61	2840
20	1230	41	2110	62	2875
21	1275	42	2150	63	2910
22	1320	43	2190	64	2945
23	1365	44	2230	65	2980
24	1410	45	2270	-	-
25	1455	46	2310	-	-

Tabela 3

ZAPOTRZEBOWANIE ENERGETYCZNE PSÓW WYCOFANYCH ZE SŁUŻBY
RATOWNICZEJ

Masa psa [kg]	DZE [kcal]	Masa psa [kg]	DZE [kcal]	Masa psa [kg]	DZE [kcal]
5	400	26	1280	47	1900
6	450	27	1310	48	1925
7	500	28	1340	49	1950
8	550	29	1370	50	1975
9	600	30	1400	51	2000
10	650	31	1430	52	2025
11	700	32	1460	53	2050
12	750	33	1490	54	2075
13	800	34	1520	55	2100
14	850	35	1550	56	2125
15	900	36	1580	57	2150
16	950	37	1610	58	2200
17	1000	38	1640	59	2225
18	1040	39	1670	60	2250
19	1070	40	1700	61	2275
20	1100	41	1730	62	2300
21	1130	42	1760	63	2325
22	1160	43	1790	64	2350
23	1190	44	1810	65	2375
24	1220	45	1840	-	-
25	1250	46	1870	-	-

WZÓR

**KSIĄŻKA PSA RATOWNICZEGO
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ**

Imię psa ratowniczego: ..... Nazwa i przydomek hodowlany: .....

Rasa: ..... Data urodzenia: .....

Płeć: ..... Tatuż/chip nr: .....

Maść: .....

Nr służbowy ..... Komenda Powiatowa (Miejska) Państwowej Straży Pożarnej w:
.....

*Miejsce na fotografię psa
ratowniczego*

1. PRZEWODNIK:

Nazwisko:	Imię:	Adres zam.:	Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza Grupa Poszukiwawczo-Ratownicza
------------------	--------------	--------------------	---

2. PRZEWODNIK:

Nazwisko:	Imię:	Adres zam.:	Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza Grupa Poszukiwawczo-Ratownicza
------------------	--------------	--------------------	---

3. PRZEWODNIK:

Nazwisko:	Imię:	Adres zam.:	Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza Grupa Poszukiwawczo-Ratownicza
------------------	--------------	--------------------	---

4. PRZEWODNIK:

Nazwisko:	Imię:	Adres zam.:	Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza Grupa Poszukiwawczo-Ratownicza
------------------	--------------	--------------------	---

OBOWIĄZKOWE OCENY I SZKOLENIA

Ocena/szkolenia	Data	Miejsce realizacji	Nazwisko przewodnika	Wynik	Podpis prowadzącego ocenę/szkolenie
Ocena mentalności i przydatności do szkolenia *)					
Szkolenie przygotowawcze do egzaminu gruzowiskowego lub terenowego klasy I z zakresu technik i taktyki poszukiwań z wykorzystaniem psów ratowniczych **)					

*) Zgodnie z § 6 ust. 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 13 grudnia 2012 r. w sprawie zwierząt wykorzystywanych w akcjach ratowniczych.

***) Zgodnie z § 6 ust. 4 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 13 grudnia 2012 r. w sprawie zwierząt wykorzystywanych w akcjach ratowniczych.

UZYSKANE SPECJALIZACJE

Lp.	Specjalizacja	Data egzaminu	Wynik	Specjalizacja ważna do	Podpis przewodniczącego komisji egzaminacyjnej

**UDZIAŁ PSA RATOWNICZEGO W ĆWICZENIACH I SZKOLENIACH
DOSKONALĄCYCH**

Data	Miejsce	Organizator	Tematyka	Podpis organizatora

UDZIAŁ PSA RATOWNICZEGO W AKCJACH POSZUKIWAWCZYCH

Data	Miejsce	Rodzaj zdarzenia	Wynik	Podpis kierującego działaniami ratowniczymi

BADANIA I ZALECENIA WETERYNARYJNE

Data badania	Opinia zdrowotna	Podano leki/szczepionki	Zwolnienie z zajęć służbowych od-do	Podpis lekarza weterynarii

ŻYWIENIE PSA RATOWNICZEGO

Data	Miesięczne zapotrzebowanie energetyczne [kcal]	Rodzaj karmy (pełna nazwa)	Ilość wydana [g]	Ilość zużyta w miesiącu [g]	Waga psa	Podpis dowódcy Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej

**WYCOFANIE PSA RATOWNICZEGO ZE SŁUŻBY
W PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ**

Pies ratowniczy został wycofany ze służby w Państwowej Straży Pożarnej dnia: .....
na podstawie .....

.....
.....

Przyczyna wycofania psa ratowniczego ze służby:

.....
.....
.....

Po wycofaniu pies ratowniczy został:

.....
.....
.....
.....

.....
(podpis
Komendanta Powiatowego (Miejskiego)
Państwowej Straży Pożarnej)

.....
(podpis
Komendanta Wojewódzkiego
Państwowej Straży Pożarnej)

.....
(podpis lekarza weterynarii)

KONTRAKT

Data	Termin kontraktu od-do	Podpis przewodnika	Podpis Komendanta Powiatowego (Miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej